

УДК 338:658

Пилипчук І.Ю., аспірант кафедри ЕПВМ,
Небава М.І., к.е.н., професор кафедри ЕПВМ
Вінницький національний технічний університет

МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМ БІЗНЕСОМ

Цифрова трансформація, що включає широкий спектр інформаційних технологій, відіграє важливу роль у підвищенні ефективності управлінських процесів агропромислового комплексу, забезпечуючи зростання продуктивності, оптимізацію виробничих процесів і вдосконалення стратегічного та оперативного планування. Завдяки цифровій трансформації аграрні підприємства здатні точніше визначати потреби клієнтів, прогнозувати попит на продукцію та адаптувати свої стратегії до динаміки ринку. Використання цифрових технологій у сільському господарстві сприяє підвищенню прозорості ринку, що робить його привабливішим для інвесторів та відкриває доступ до додаткових фінансових ресурсів, необхідних для впровадження сучасних технологій і вдосконалення виробничих процесів.

У швидкозмінному економічному середовищі, яке характеризується динамічним розвитком цифрових технологій, застосування цифрових інструментів стає важливою умовою для підприємств, які прагнуть покращити свою продуктивність. Підприємства, які успішно реалізують цифрову трансформацію, зміцнюють свої ринкові позиції та залучають нових клієнтів тощо. Водночас, відмова від цифровізації може призвести до втрати конкурентних ринкових позицій, а також до можливих збитків [1].

У контексті аграрних підприємств діджиталізація є процесом впровадження цифрових інновацій для оптимізації всіх аспектів сільськогосподарської діяльності, спрямованих на покращення управління, підвищення врожайності, зменшення втрат і зростання прибутковості.

Однією з основних переваг цифрової трансформації є можливість збору та аналізу великих обсягів даних, що дозволяє своєчасно реагувати на зміни у виробничих процесах. Крім того, за допомогою діджиталізації підприємства можуть ефективно відстежувати ринкові тенденції, конкурентне середовище і потреби споживачів, що дозволяє адаптувати стратегію до актуальних ринкових умов. Використання цифрових платформ і інструментів також сприяє підвищенню впізнаваності бренду, приверненню уваги клієнтів і зміцненню репутації підприємства. Додатково, діджиталізація спрощує комунікацію з клієнтами через онлайн-платформи та соціальні медіа, покращуючи взаємодію зі споживачами й розширюючи вплив аграрних підприємств на ринку.

Для сучасного агропромислового комплексу стратегічно важливим є впровадження цифрових технологій і використання передових інновацій. Серед найважливіших цифрових інструментів і концепцій можна виокремити Internet of Things (IoT), що забезпечує збір і аналіз даних із різноманітних агротехнічних пристроїв і датчиків; Big Data, яка дозволяє обробляти великі обсяги даних для прийняття зважених виробничих рішень; Predictive Analytics, яка сприяє аналізу й прогнозуванню тенденцій розвитку в агросекторі. Крім того, важливими є технології машинного навчання (Machine Learning) і штучного інтелекту (Artificial Intelligence), що дозволяють автоматизувати й оптимізувати процеси в аграрній галузі. До перспективних технологій в агропромисловості належать також Blockchain, який забезпечує безпечний обмін даними в ланцюгу постачання, та Biometric Technology, що використовується для ідентифікації та контролю доступу до ресурсів і об'єктів [2].

Водночас Україна через військовий конфлікт зіштовхується з низкою серйозних викликів. Нестабільна політична ситуація та загроза безпеці створюють значні перешкоди для розвитку інфраструктури, необхідної для цифрової трансформації. Окрім цього, фінансові обмеження та зміни у пріоритетах державного сектору можуть обмежити фінансування інноваційних технологій. Війна також впливає на доступність IT-фахівців, створюючи додаткові труднощі на ринку праці та для мобільності [3]. Таким чином, ефективне управління викликами та успішне впровадження цифрової трансформації стають ключовими завданнями для сталого розвитку аграрного сектору.

Отже у світлі сучасних тенденцій цифрової глобалізації, агропромислові підприємства України стикаються з потребою адаптуватися до нових викликів. Діджиталізація стає визначальним фактором для забезпечення їх ефективності. Розширення експортних можливостей постає перспективним підходом до оптимізації управління та підвищення ефективності виробництва в аграрному бізнесі.

Список використаної літератури:

1. Марченко М. Діджиталізація процесів управління бізнес-діяльністю сільськогосподарських підприємств / М. Марченко. Галицький економічний вісник. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu Galician economic journal, № 2 (81) 2023. С.133-139.
2. Волощук Ю. О. Напрямки цифровізації аграрних підприємств. Ефективна економіка. № 2. 2019.
3. Алексеева О. В., Мазур К. В., Кривогубець В. А. Діджиталізація як важливий фактор формування конкурентоспроможності аграрних підприємств / Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка і управління. № 12. 2024. Режим доступу: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_12_2024.